

หัวข้อ	การวิเคราะห์โครงกระดูกมนุษย์และประเพณีการฝังศพที่ปราสาทพนมวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อนักศึกษา	นางสาวนวิรัตน์ แก่อินทร์
สาขาวิชา	โบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ภาควิชา	โบราณคดี
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เน้นการวิเคราะห์โครงกระดูกมนุษย์และประเพณีการฝังศพที่ปราสาทพนมวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องราวของชุมชนโบราณก่อนการสร้างปราสาทพนมวัน ในช่วงเวลา 2 สมัย คือ สมัยที่ 1 ประมาณก่อน 370 ปีก่อนคริสตกาล ถึง 1,400 ปีก่อนคริสตกาล จากการกำหนดอายุแบบเทียบเคียง และสมัยที่ 2 คือ 370 ปีก่อนคริสตกาล ถึงคริสต์ศักราชที่ 230 โดยการกำหนดอายุแบบสัมบูรณ์ด้วยวิธี Accelerator Mass Spectrometry การศึกษาโครงกระดูกมนุษย์ในครั้งนี้แบ่งออกเป็นสองแนวทาง คือ ศึกษาด้านมานุษยวิทยากายภาพ โดยการสังเกตและอธิบายลักษณะทางกายภาพด้วยตาเปล่า ร่วมกับแนวทางการศึกษาด้านมานุษยวิทยาวัฒนธรรม เพื่อศึกษาเรื่องประเพณีการฝังศพภายในแหล่ง รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งโบราณคดีในบริเวณใกล้เคียง จากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีซึ่งอยู่บริเวณระหว่างปราสาทประธานและปราสาทน้อยในปี พ.ศ. 2540 และบริเวณโคปุระตะวันออกในปี พ.ศ. 2535 พบว่ากลุ่มโครงกระดูกที่ศึกษา 7 โครง เป็นผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 30-40 ปี และมีความสูงเฉลี่ยประมาณ 162-171 เซนติเมตร จากโครงกระดูกทั้งหมดสามารถศึกษากะโหลกศีรษะได้เพียง 2 กะโหลก ปรากฏลักษณะของมองโกลอยด์และมีลักษณะที่ไม่แตกต่างไปจากคนไทยปัจจุบัน อีกทั้งผลการวิเคราะห์พยาธิสภาพที่ปรากฏในกลุ่มโครงกระดูก พบว่ามีโรคฟันผุ โรคปริทันต์หรือโรคเยื่อหุ้มฟันอักเสบ และพบการเสื่อมของกระดูก นอกจากนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบประเพณีการฝังศพในบริเวณ 3 บริเวณคือ บริเวณระหว่างปราสาทประธานและปราสาทน้อยปี พ.ศ. 2540 บริเวณโคปุระตะวันออกปี พ.ศ. 2535 และการขุดค้นภายในโคปุระตะวันตกปี พ.ศ. 2536 ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบพิธีกรรมและความเชื่อในเรื่องความตายของชุมชนในแหล่งโบราณคดีปราสาทพนมวันทั้งสมัยที่ 1 และสมัยที่ 2 มีความคล้ายคลึงกัน ภาพรวมของรูปแบบพิธีกรรมทั้งสองสมัยมีการจัดวางศพ 3 ลักษณะ คือ นอนหงายเหยียดยาว ฝังศพครั้งที่ 2 และบรรจุศพเด็กในภาชนะดินเผา มีการมัดและห่อศพก่อนการฝัง ตลอดจนมีการอุทิศสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องประดับให้ผู้ตายนอกจากนั้นยังมีการหุบภาชนะดินเผาปูรองศพหรือวางร่วมกับศพ แต่ไม่สามารถกำหนดทิศทางการหันศีรษะที่แน่นอนได้ ดังนั้นเมื่อสรุปผลการวิเคราะห์โครงกระดูกประกอบกับผลการศึกษาประเพณีการฝังศพ พบว่าทั้งสองสมัยมีการอาศัยต่อเนื่องกันมา ผลจาก

การศึกษาลักษณะทางกายภาพของโครงกระดูกมีความคล้ายกันซึ่งสัมพันธ์กับผลจากการศึกษาประเพณีการฝังศพที่มีรูปแบบพิธีกรรมและความเชื่อในเรื่องความตายที่คล้ายคลึงกัน ทั้งภายในแหล่งโบราณคดีเดียวกันและแหล่งโบราณคดีในบริเวณใกล้เคียง อนึ่งผลจากการวิเคราะห์โครงกระดูกมนุษย์และประเพณีการฝังศพที่ปราสาทพนมวัน สามารถใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการศึกษาแหล่งโบราณคดีอื่นๆ ที่มีการอยู่อาศัยในลักษณะเดียวกับแหล่งโบราณคดีปราสาทพนมวัน